

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรในเขตอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 61 ราย แต่ได้นำข้อมูลมาทำการศึกษาและวิเคราะห์เพียง 47 ราย เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่น อีก 14 ราย ลงทุนปลูกแต่ไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิต ประกอบด้วยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ SA2 (ฮิโยกุ) จำนวน 9 ราย และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ SA1 (โคชิฮิการิ) อีก 5 ราย สาเหตุที่ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เนื่องจาก

1. ข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ SA2 (ฮิโยกุ) จะไวต่ออุณหภูมิมากไม่เหมาะสมกับภูมิอากาศของประเทศไทย ถ้าต้นจะเตี้ยมากจึงถูกวัชพืชคลุม เมื่ออากาศร้อนหรืออุณหภูมิสูงและขาดน้ำข้าวจะออกรวงก่อนกำหนดและหยุดการเจริญเติบโต ส่งผลให้เมล็ดลีบไม่มีน้ำหนัก รวงโต เกษตรกรต้องไถทิ้งเพราะถ้าบำรุงต่อไปก็จะทำให้ขาดทุนเพิ่มขึ้น
2. ข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ SA1 (โคชิฮิการิ) สาเหตุที่ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เนื่องจากข้าวเป็นโรคเชื้อรา ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงข้าวกำลังจะออกรวง ลักษณะอาการคือใบจะเริ่มเหลืองไหม้ และแห้งตายในที่สุด โรคเชื้อราที่เกิดกับข้าวญี่ปุ่นยังไม่มีวิธีรักษาถ้าเกิดขึ้นกับเกษตรกรรายใดจะต้องไถทิ้งเพราะจะรุกรามรวดเร็วมาก วิธีป้องกันของเกษตรกร คือ จะฉีดพ่นยาป้องกันโรคเชื้อราก่อนที่โรคจะระบาด

จากการศึกษาขั้นต้นในเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่น ในเขตอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์นี้ ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลจริงที่ได้รับการเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่น ดังนั้น ตัวเลขที่แสดงในตารางต่างๆ จึงเป็นตัวเลขที่ได้รับจากการถ่วงเฉลี่ยซึ่งผู้ลงทุนต้องพึงระวังในเรื่องของข้อสมมติฐานและสภาพการณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาประกอบการพิจารณาในเรื่องของการลงทุนปลูกข้าวญี่ปุ่นด้วย

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรให้ผลสรุปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของการปลูกข้าวญี่ปุ่นดังนี้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยปลูกข้าวญี่ปุ่นมีจำนวนทั้งสิ้น 86 ราย และมีการจ้างแรงงานช่วยในการปลูกข้าวญี่ปุ่น จำนวน 181 ราย แสดงให้เห็นว่าค่าแรงงานทางตรงถือเป็นต้นทุนที่สำคัญในการลงทุนปลูกข้าวญี่ปุ่นซึ่งเกษตรกรควรให้ความสำคัญซึ่งการปลูกข้าวญี่ปุ่นต้องดูแลเอาใจใส่มากกว่าข้าวไทยจึงจะให้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ เพราะฉะนั้นการใช้แรงงานเฉพาะคนในครอบครัวจึงไม่เพียงพอ และการขยายพื้นที่การเพาะปลูกมากเกินไปก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร

พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขตอำเภอพิชัย จำนวนทั้งหมด 807 ไร่ โดยส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของพื้นที่ที่เพาะปลูกข้าวญี่ปุ่น จำนวน 671 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 83.15 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีการเช่าพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวญี่ปุ่นเพียง 136 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.85 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งได้แยกขนาดพื้นที่ในการเพาะปลูกออกเป็นขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ จำนวนเท่ากับ 122 ไร่คิดเป็นร้อยละ 51.12 ของพื้นที่ทั้งหมด ขนาดพื้นที่ 11-20 ไร่ จำนวนเท่ากับ 348 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.12 ของพื้นที่ทั้งหมด ขนาดพื้นที่ 21-30 ไร่ จำนวนเท่ากับ 175 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.69 ของพื้นที่ทั้งหมด ขนาดพื้นที่ 31 ไร่ขึ้นไป จำนวนเท่ากับ 162 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.07 ของพื้นที่ทั้งหมด

เหตุผลส่วนใหญ่ที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกข้าวญี่ปุ่น เพราะว่ามีประกันราคา จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.74 และจำหน่ายได้ราคาดีกว่าข้าวไทยเพราะช่วงเวลานั้นข้าวไทยราคาตกต่ำมากประมาณเฉลี่ยละ 3,000 บาท

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.47 ไม่ได้กู้เงินมาลงทุนเพราะลูกหลานที่ไปทำงานต่างจังหวัดจะส่งเงินมาให้ลงทุนในการเพาะปลูก มีเกษตรกรเพียง 12 ราย ที่กู้เงินมาลงทุนเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 25.53 ซึ่งกู้จากพ่อค้าในตลาดอำเภอพิชัย เพราะสะดวก รวดเร็ว และส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิตและจะชำระคืนหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต คือประมาณ 4 เดือน

แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการปลูกข้าวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของบริษัท สยาม อโรนี (เอส.เอ) จำกัด จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และรองลงมาเกษตรกรได้รับความรู้จากเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.28 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขตอำเภอพิชัยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลน้อยมาก ซึ่งมีเพียงสำนักงานเกษตรอำเภอพิชัยเท่านั้นที่เข้ามาช่วยดูแลบ้าง

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรโดยส่วนใหญ่ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.83 อาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งไม่เพียงพอ เกษตรกรจำนวน 22 ราย

คิดเป็นร้อยละ 46.81 จึงใช้วิธีเจาะบ่อบาดาล เพราะชาวญี่ปุ่นมีกำหนดระยะเวลาการให้น้ำที่แน่นอนและบ่อย ซึ่งการใช้น้ำจากบ่อบาดาลจะมีต้นทุนที่สูงกว่าการใช้น้ำจากแหล่งอื่น ดังนั้นรัฐบาลควรมาช่วยดูแลในเรื่องของระบบชลประทานให้มากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกข้าวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เกิดจากผลผลิตที่ได้มีข้าวไทยปนเยอะจากเกษตรกรจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.74 ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตที่ได้ต่อไร่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่บริษัท สยาม อโรนี (เอส.เอ) จำกัด กำหนดจึงขายข้าวไม่ได้ตามราคาของบริษัทฯ รับประกันไว้ ซึ่งสาเหตุเกิดจากการปลูกข้าวญี่ปุ่นในนาข้าวไทย และอีกสาเหตุหนึ่งเกิดจากเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อจาก บริษัท สยามอโรนี (เอส.เอ) จำกัด ไม่บริสุทธิ์ ซึ่งเกษตรกรไม่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องเมล็ดพันธุ์ได้ จึงต้องการให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประสานงานกับทางบริษัทฯ เพื่อช่วยกันปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ให้ดียิ่งขึ้น

เกษตรกรโดยส่วนใหญ่ได้แสดงความเห็นว่าจะไม่คิดจะปลูกข้าวญี่ปุ่นเพิ่มในอนาคต จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 74.47 เพราะไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาในเรื่องผลผลิตที่ได้มีข้าวไทยปนเยอะและเรื่องเมล็ดพันธุ์ไม่บริสุทธิ์ และมีเกษตรกรที่แสดงความเห็นที่คิดจะปลูกข้าวญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.53 เนื่องจากรายได้ดีมีกำไรมากกว่าปลูกข้าวไทย แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและทางบริษัทฯ ควรเร่งแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวมิเช่นนั้นอาจส่งผลกระทบต่อทางบริษัท สยามอโรนี (เอส.เอ) จำกัด ในระยะยาวเพราะไม่มีผลผลิตป้อนโรงงานอย่างเพียงพอ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวญี่ปุ่น ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกข้าวญี่ปุ่น ขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่ที่เพาะปลูก มีต้นทุนต่ำที่สุด

ขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,840.47 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,138.80 บาท

ขนาดพื้นที่ 11-20 ไร่

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,863.97 บาท

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและกู้เงินมาลงทุน มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,896.01 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกแต่ไม่ได้กู้เงินมาลงทุน มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,162.30 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกและกู้เงินมาลงทุน มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,194.34 บาท

ขนาดพื้นที่ 21-30 ไร่

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน แต่เกษตรกรมีรถไถนาเดินตามมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,895.58 บาท

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน แต่เกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,960.58 บาท

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกแต่กู้เงินมาลงทุน และเกษตรกรมีรถไถนาเดินตามมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,906.54 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน แต่เกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,258.91 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกและกู้เงินมาลงทุน แต่เกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,269.87 บาท

ขนาดพื้นที่ 31 ไร่ขึ้นไป

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน แต่เกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,948.48 บาท

กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกแต่กู้เงินมาลงทุน และเกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 2,968.48 บาท

กรณีเกษตรกรเช่าพื้นที่เพาะปลูกแต่ไม่ได้กู้เงินมาลงทุน และเกษตรกรมีรถไถนั้งขั้วมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 3,246.81 บาท

ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรในเขต อำเภอพิชัย สรุปลงได้ดังนี้

1. ผลผลิตเฉลี่ยของการปลูกข้าวญี่ปุ่นแยกตามขนาดพื้นที่ พื้นที่ที่ให้ผลผลิตสูงสุดได้แก่ขนาดพื้นที่ 11-20 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุนเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 63.81 ถัง (ดูจากตารางที่ 4.27) จึงทำให้รายได้เฉลี่ยต่อไร่สูงสุด เป็นจำนวนเท่ากับ 3,563.79 บาท (ดูจากตารางที่ 4.27) และมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่ำเป็นอันดับสองรองจากขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ เป็นจำนวนเท่ากับ 2,863.97 บาทต่อไร่ (ดูจากตารางที่ 4.26) จึงทำให้มีกำไรเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 699.82 บาท (ดูจากตารางที่ 4.28)

2. อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุนจากการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรอำเภอพิชัย สูงสุดได้แก่ ขนาดพื้นที่ 11-20 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน คิดเป็นร้อยละ 24.44 (ดูจากตารางที่ 4.28)

3. อัตราส่วนกำไรต่อยอดขายจากการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรอำเภอพิชัย สูงสุดได้แก่ ขนาดพื้นที่ 11-20 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน คิดเป็นร้อยละ 19.64 (ดูจากตารางที่ 4.28)

4. อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรอำเภอพิชัย สูงสุดได้แก่ ขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน คิดเป็นร้อยละ 37.61 (ดูจากตารางที่ 4.28)

5. อัตราส่วนกำไรต่อส่วนของเจ้าของจากการปลูกข้าวญี่ปุ่นของเกษตรกรอำเภอพิชัย สูงสุดได้แก่ ขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ กรณีเกษตรกรไม่เช่าพื้นที่เพาะปลูกและไม่ได้กู้เงินมาลงทุน คิดเป็นร้อยละ 37.61 (ดูจากตารางที่ 4.28)

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขต อำเภอพิชัย สรุปได้ดังนี้

1. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นไม่พอใจในราคาที่ขายได้เป็นจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.60 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือในด้านราคา

2. การจัดจำหน่ายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่น มีวิธีการจัดจำหน่ายโดยการขายผลผลิตให้กับบริษัท สยามอโรนี (เอส.เอ) จำกัด เป็นจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.60 โดยเกษตรกรต้องรับผิดชอบค่าขนส่งเอง ในราคา 200 บาทต่อตัน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถขายข้าวได้ในราคาที่บริษัทประกันไว้เนื่องจากต้องถูกหักค่าความชื้น สิ่งเจือปน โดยเฉพาะข้าวไทยปน โดยเฉลี่ยเกษตรกรจะขายข้าวได้ในราคา 58.45 บาทต่อตันเท่านั้น

3. ด้านการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากผลผลิตที่ได้มีข้าวไทยปนเยอะ จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ไม่บริสุทธิ์และสภาพดินฟ้าอากาศ

4. ปัญหาการจัดจำหน่าย ส่วนใหญ่เกิดจากขายผลผลิตไม่ได้ตามราคาประกันจากเกษตรกร จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.11 ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่เกษตรกรอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือและประสานงานกับทางบริษัท สยามอโรนี (เอส.เอ) จำกัด ในเรื่องการปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ด้วย

5. จากการศึกษาถึงแม้ว่าข้าวญี่ปุ่นจะปลูกได้ปีละ สามฤดูกาลคือ ฤดูแล้ง ฤดูฝน และ ฤดูหนาว แต่ข้าวญี่ปุ่นจะให้ผลผลิตดีช่วงที่เริ่มปลูกในฤดูแล้งกับฤดูฝนเท่านั้นส่วนที่ปลูกในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์) จะไม่ได้ผลเพราะข้าวจะไปตั้งท้องในฤดูร้อนคือ ช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม) ทำให้ข้าวญี่ปุ่นอายุสั้นลง ออกดอกก่อนกำหนดทำให้รวงได้

คือ เมล็ดข้าวลีบไม่มีน้ำหนัก ทำให้เกิดผลขาดทุน ดังนั้นเกษตรกรจะไม่ปลูกข้าวญี่ปุ่นในช่วงเวลานี้ แต่จะนำพืชชนิดอื่นปลูกแทนข้าวญี่ปุ่น

ข้อค้นพบ

นอกจากนี้พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขตอำเภอพิชัย ไม่มีการรวมกลุ่มกันจึงไม่มีอำนาจในการต่อรองราคากับบริษัท สยาม อโรนี่ (เอส.เอ) จำกัด โดยเฉพาะเรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าวญี่ปุ่นไม่บริสุทธิ์ ผลผลิตที่ได้มีข้าวไทยปนและมีสิ่งเจือปน ทำให้ไม่สามารถขายได้ตามราคาประกัน

วิธีการแก้ไขปัญหาเมล็ดข้าวไทยปนจากประสบการณ์เกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขตอำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ทำได้ดังนี้

1. ไม่ควรปลูกข้าวญี่ปุ่นในนาข้าวไทย ควรเปลี่ยนไปปลูกในที่สวน ที่ไร่ เช่น ปลูกในไร่อ้อย เป็นต้น

2. ถ้าต้องปลูกในนาข้าวไทย ต้องกำจัดเมล็ดข้าวไทยที่ตกอยู่บนผืนนา โดยเอาน้ำเข้าแปลงนาให้ท่วมแล้วทิ้งไว้ให้เมล็ดข้าวไทยที่อยู่ในนงอกแล้วจึงไถทิ้งก่อนเตรียมแปลงปลูกข้าวญี่ปุ่นจะกำจัดข้าวไทยปนได้ประมาณ ร้อยละ 60-70 หลังจากนั้นถ้ายังมีข้าวไทยปนอยู่ในนาข้าวให้ใช้วิธี เกี่ยวข้าวปนออก ซึ่งเกษตรกรที่อำเภอพิชัย จะจ้างแรงงานเกี่ยววันละประมาณ 120 บาทต่อคน ถ้าไม่ใช้วิธีเกี่ยวข้าวปนก็คือปล่อยให้ข้าวไทยกับข้าวญี่ปุ่นโตพร้อมกันแล้วเกี่ยวพร้อมกันแล้วนำไปเข้าเครื่องร่อนซึ่งเกษตรกรจะต้องรับภาระค่าร่อน ต้นละ 500 บาท จะทำให้ขายได้ราคาใกล้เคียงกับราคาประกัน แต่บางครั้งก็ไม่คุ้มทุน

3. นอกจากนี้พบว่า ในการลงทุนปลูกข้าวญี่ปุ่นควรใช้พื้นที่เพาะปลูกขนาด 11-20 ไร่ เพราะต้นทุนต่ำ กำไรสูง และได้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุด เหตุผลเพราะข้าวญี่ปุ่นค่อนข้างอ่อนแอ ดูแลยากกว่าข้าวไทย ขั้นตอนในการปลูกก็มากต้องดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา ดังนั้นถ้าปลูกในขนาดพื้นที่ใหญ่กว่านี้ก็ต้องลงทุนสูงกว่านี้ และทำให้ดูแลข้าวญี่ปุ่นได้ไม่ทั่วถึงทำให้ผลผลิตที่ตามมามีราคาต่ำกำไรก็น้อย

ข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่นในเขตอำเภอพิชัยไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาเนื่องจากขาดการรวมกลุ่ม ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวญี่ปุ่น เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคา ในรูปแบบของสหกรณ์

2. กรมวิชาการเกษตร ควรให้ข่าวสารทางด้านการค้า การแนะนำทางด้านวิชาการเพื่อช่วยเหลือแก่เกษตรกร ในเรื่องวิธีการปลูก การใช้ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชและการเก็บเกี่ยวที่จะทำให้ลดต้นทุนในการเพาะปลูก ตลอดจนการศึกษาดูงานในแหล่งที่ปลูกข้าวญี่ปุ่นประสบความสำเร็จ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขต อำเภอพิชัย ดังนั้นหากจะนำไปใช้กับกรณีของพื้นที่อื่นๆ ควรจะศึกษาข้อมูล เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แหล่งน้ำ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่อต้นทุนประกอบด้วย เพราะต้นทุนและผลตอบแทนอาจจะแตกต่างไปจากการศึกษานี้